

perceptione tollatur; virtutesque ad dona in sumentibus augantur. Quod abunde contingit, si ii, qui de-
voto hujusmodi studio, divina praestante gratia, tenen-
tur, sequi sacratissimo Pane frequentius refici cipiunt,
suis vires expendere, seque probare cum timore, &
charitate affluerint: Quibus Christum Dominum, qui
se fidicibus manducantum, & se pretium in morte
tradidit, atque in coelesti Regno se premium est da-
turus, precutus Sac. Congreg. ut suam opem ad di-
gnam preparationem, & sumptuum largiatur.

2932 Porro Episcopi, & Parochi, seu Confessarii,
redarguant afferentes Communionem quotidiana esse
de jure divino: doceant in Ecclesiis, seu Oratoriis pri-
vatis, ex dispensatione, seu privilegio Pontificis, de
manu Sacerdotum sumendam SS. Eucharistiam: nec eam
ullo modo defendant in crumenis, aut secreto ad ex-
istentes domi, vel cubantes in lecto, quam ad infirmos,
qui ad illam suscipiendam ad loca prædicta ac-
cedere non valeant, & ad eos, si ab Ecclesia defera-
tur, publicè, & cum pompa juxta formam Ritualis
Romani: Si vero ab Oratorio privilegiato, cum for-
ma decenti.

2933 Curent etiam, ut circa Communionem in
feria sexta Paracœve, Misericordie Rubrice, & Ecclesie
Romane usus serventur.

2934 Insuper admoncent, nulli tradendas plures
Eucharistie formas, seu particulas, neque grandiores,
sed consuetas.

2935 Non permitrant, ut venialium confessio fiat
simplici Sacerdoti, non approbato ab Episcopo, aut
Ordinario.

2936 Si Patrochii, & Confessarii etiam Regulares,
aut quicunque alii Sacerdotes fecerint, etiam
Deo Optimi Maximi rationem reddituros esse, neque
defuturam Episcoporum, & Ordinatorum justam, ac
rigorosam animadversionem in contrafacentes, etiam
Regulares, etiam Societas Jesu, facultate ipsi Epis-
copis, & Ordinatis per hoc Decretum per Seden-
tiam specialiter attributa.

Et facta de premissis omnibus, ac de verbo ad ver-
bum relatione, Sanctitas Sua approbat, ac prefens
Decretum typis dati, ac publicari voluit. In quorum
fidem, &c.

Datum Roma 12. Februario 1679.

F. CARD. COLUMNA PRÆF.

S. Archipsc. Brancæ. Episc. Viterb. Secr.

Die 15. mensis Februario 1679. præd. Decret. affi-
xum, & publicatum fuit, &c.

DE IV. & V. PRÆCEPTO ECCLESIAE.

*Non celebrare nuptias tempor. prohib.
Solvete decimas.*

2937 **N**uptiae, seu matrimonia, ex Tridentin.
fss. 24. cap. 10. prohibentur fieri ab Ad-
ventu usque ad Epiphaniam, & à feria
quarta Cinerum usque ad octavam Paschalis inclusivo.
Dicitis autem temporibus solum prohibentur solemnitates
nuptiarum, adeoque possunt in illis sponsalia, ac
matrimonio sine solemnitate celebrari, non tamen si-
ne licentia Ordinarii. Item possunt in illi matrimoniis
ante contracta consummari; solum namque est
prohibita solemnitas, & publica benedictio in Eccle-
sia, Mastr. *disput. 20. quest. 6. num. 89.* Bonac. &
alii, Clericus *cap. 112.*

DECIMA

2938 **E**t quia bonorum debita Ministris Ecclesie
in ipsorum subservientiis, & sustentationem.

Solutio decimatum est facienda ex fructibus omnium
reum, iuxta locorum confutendum, que solet esse
diversa. Obligari sub mortali, & ad restituendum, nisi
impotencia excusat, quia si ob Ministerum Ecclesie
laborem ad fidem utilitatem applicatorum, atque
in recognitionem supremi dominii Dei.

2939 Non solvere decimas propriæ non est sacrile-

gium, quia non est violatio rei factæ; nam decima est
ius rei temporalis ex iustitia debite; contrahit tamen
ultra malitiam iniustitiae, malitiam irreligiositatis, seu
irreverentia contra Deum; quia, ut adverit D. Thom-
as 2. 2. q. 87. solutio decimatum est præcepta &
sit ab duos titulos, nimis in suffitationem ministeriorum Ecclesie, & in recognitionem supremi domini
Dei: ac proinde qui eas non solvit, duas malitias contrahit,
iniustitiae contra iustitiam communiativam, &
irreligiositatis contra Religionem.

Mastrus *disput. 12. quest. 2. art. 4.* Leander de Pre-
Eccles. trsl. 6. Clericus *cap. 113.*

APPENDIX XXXIX.

Quenam eximant à Decimis.

Primò eximit privilegii eos qui potiuntur, & al-
legant iuridice.

Secundò eximit quis à præstatione decimatum per
confutendum legitimè introducant. Hinc valet con-
futudo, ut ex quibusdam fructibus, vel bonis uti mi-
nutis, v. gr. oleribus, rapis, fabis, & similibus non
solvant decima, vel non integra, sed minor, v. gr.
duodecima, vicecima, tricima, cap. commissum 4. cap.
dilecti 8. Idemque iure dicentia decimam solvant
esse cum integrata debita, cap. Non est 22. & cap.
Tua nobis 26. in fine intelligenda sunt de integratæ
solvi solita. Hinc etiam valet confutudo, ut Clerici
nullas solvant decimas, ut laici non solvant personales,
vel non nisi in fine anni, aut ut decima uni Paro-
chiali jure debita solvant alteri, cap. Ad Apostoli-
ce 20. cum similibus hoc sit.

Plurim perfonolas decimas, seu ex lucro industrie,
nullibi ferti solvi testata Navatrax in *Manuali* cap. 21.
num. 13. usumque in hac materia decimaram, si qua
alia, valde variate notat Zypodus hoc sit. sub num. 5.
nam alibi decimas deberi lignorum, alibi animalium,
alibi leguminum, &c. Sic eodem referente maritimis
locis confutudo obtinere dicitur, quod is, qui terram
aliquam natantem concedente Principe (in cuius alio-
rum regalia ea transit, dum mare aut flumen non re-
cedit eodem imperio, sed longissimum tempore inundat,
mutatque planè formam) vindicat à Mari, & agge-
ribus munis, luctetur decimas, quando ad hominum
memoria culta non fuit, & Ecclesia decimas nonquam
habuit. Alioquin si Ecclesia semel decimas habuerit, &
Principis concedat prioribus dominis vindicationem, tunc
sicut proprietas reddit ad dominum, ita & decima ad
Ecclesiam. Si tamen agri, ex quibus decimas debeantur,
maneant inculti per annos centum, & postea na-
scantur fruges, debentur decime, quia hoc casu non
mutata forma ut in priori per inundationem.

Tertiò præscriptione: nam licet laici sint incapaces
juris percipiendi decimas, ac proinde nulla præscriptio-
ne immemorabili illud acquirent, cap. *Causam supr. de prescritione*, tamen nullibi habent expeditum,
quod sint incapaces exemptions ab earum præstatione:
ideo illam præscribentes possunt, sine titulo quidem tem-
pore hominum memoriam excedente, quia juris præ-
sumptio est contrarium, cap. 1. de prescritione in 6.
cum titulo vero spatio quadraginta annorum, quia non
minor tempore contra Ecclesiam currit præscriptio,
cap. 4. 6. & 8. supr. de prescritione. Nisi forte ob spe-
cialiam aliquam rationem, ut in cap. 5. de Terra inf.
de privilegiis. Vide Covarr. lib. 1. var. refol. cap. 17.
num. 10. & Canif. cap. 17. n. 14. & seqq.

Quarto compositione, cap. ex multiplici 3. cap. Nu-
per penit. hoc sit. Sic inter Clericos fieri potest com-
positio, ut uni, non alteri decima solvantur cap. dilec-
ti 8. hoc sit. & ibi Abbas, modo nihil temporalis ab
altera præstantium intercedat, cap. fin. supr. de rerum
permittutione. Erigit talis compofitio perpetua, &
libabit successores; dummodo auctoritate Episcopi facta
fuerit, cap. Statutum supr. de translatio. Nec tolli-
tur per privilegium sequens: nisi de illa mentionem
faciat, d. cap. ex multiplici.

Quinto per remissionem. Sic Clerici à præstatione
decimaram Episcopalem per remissionem Canonice fa-
ctam, id est de confessu capituli, & ex causa pauper-
tatis eximi possunt, cap. Quia circa 22. infra de pri-
vilegiis can. fin. 16. quest. 1.

PARS

VII. I. motu mundano rex

205

PARS QUARTA.

De Sacramentis.

CAPUT I.

De Sacramentis in genere.

SACRAMENTUM.

2940 **E**x Divo Augustino: *Est signum rei sacre,*
seu forma visibilis, invisibilis gratia; sed
magis complete definitur a Scoto: *Est se-
zum sensibile gratiam Dei vel effectum eius gratuitum,*
ex institutione divina, efficaciter significans, ordinatum
ad salutem hominis viatoris.

2941 Dicitur, *gratiam, vel effectum eius gratuitum;*
ob Sacramentum Eucharistie, quod ob præstitutionem for-
mae sapientia materiam panis, & vini, non canat gratiam
inharentem, sed effectum gratuitum, nempe gratiam
per se substantiem, qui est ipse Christus sub speciebus
panis, & vini; gratia vero inharentis non causatur, nisi
postea, quando effectus gratuitus, videlicet Christus sub
speciebus recipitur: v. num. 2930.

2942 Dicitur, *ex institutione divina, quia Sacra-
menta noveri causant gratiam ex opere operantis,*
sed ex opere operato, idque ex institutione Christi; ad
differētia Sacramentorum veteris legis, quia non cau-
sabant gratiam, nisi ex opere operantis, nempe ex dis-
positione operantis per contritionem; & scilicet ex se
causabant quādam sanctitatem legem extētā, nem-
pe idoneitatem ad hoc, vel illud faciendum, sine qua
reputabantur immundi; figurativam tamen nostra vera
sanctitatem, & gratiam: excepta Circumcisione, que non
causabat gratiam, & delibet origine peccatum ex vi,
& efficacia sua, sed iniuria professionis fidelis, & Christi
veniatur: per quod Circumcisio differit à Sacramen-
tis nova legis; quia haec causant gratiam independen-
ter omni figura, nec ex merito, aut dispositione
operantis, sed ex vi, & efficacia propria, & ex mis-
ericordia exhibitis passionis Christi.

2943 Sacramentalia, sunt ceremonia quædam ab Ec-
clesia instituta ad ordinandum, & solemnem ritum Sa-
cramentorum. Taliæ sunt: *Oratio Domini, aspersio*

*aqua benedicta, largitio elemosynæ, benedictio Episco-
pi, &c.* Hæc à Sacramentis differunt, quia venialis re-
mitunt non ex natura sua, & ex opere operato, quia
pro illis nullibi constat de institutione Christi; sed ex
opere operantis, quatenus ex impetracione Ecclesie ex-
istant in nobis motu internum virtus penitentie ve-
nientia; si confeccio materia cruda, aut si quis bapti-
zat aqua artificiali; quia secundum communem usum,
& exstitutionem, nec illi est panis, sed vulgo, palla,
nec ista est aqua elementaris; validum est, si panis sit
ater, non albus, & aqua si calida; quia est mutatio
accidentis: v. tom. 3. num. 166. & 196.

2944 Invenimus, ut ex parte formæ, si magna sit
verborum interruptio, ut moraliter non connectantur;

vel si forma proferatur divisa à pluribus, verbis grat.

et unus dicat: *Ego te baptizo, alijs: In nomine Patris,*

*&c. quia tunc sunt due formæ, & tensus fatus; va-
lidum vero, si dicat: Ego te baptizo in nomine Pa-
tris, qui te creavit, &c. quia mutatio est accidentis;* ita Mastr.

2945 Invalidum est ex parte formæ, si magna sit
verborum interruptio, ut moraliter non connectantur;

vel si forma proferatur divisa à pluribus, verbis grat.

et unus dicat: *Ego te baptizo, alijs: In nomine Patris,*

*&c. quia tunc sunt due formæ, & tensus fatus; va-
lidum vero, si dicat: Ego te baptizo in nomine Pa-
tris, qui te creavit, &c. quia mutatio est accidentis;* ita Mastr.

2946 Invenimus, ut ex parte formæ, si magna sit
verborum interruptio, ut moraliter non connectantur;

vel si forma proferatur divisa à pluribus, verbis grat.

et unus dicat: *Ego te baptizo, alijs: In nomine Patris,*

*&c. quia tunc sunt due formæ, & tensus fatus; va-
lidum vero, si dicat: Ego te baptizo in nomine Pa-
tris, qui te creavit, &c. quia mutatio est accidentis;* ita Mastr.

2947 **S**acra menta sunt quedam composita moralia;

scilicet, constant rebus tamquam materia, & verbis, aut
aliquo illis equivalente, tamquam forma; insuper in-

tenzione ministri. Res dicuntur materia; quia sunt in-

differentes, & passim se habent ad hoc, vel illud si-

gnificandum; verba dicuntur forma, quia res ad hoc

significandum determinante, sic in Baptismo aqua, que

est indifferens ad hanc, vel illam ablationem significan-
dam, est materia; verba autem: *Ego te baptizo;* eam

determinante ad significandam ablationem spiritualem.

2948 Materia & forma sunt partes essentiales Sa-
cramentorum; intentio vero Ministri est conditio sine qua
non, ita ut sine ea Sacramentum sit invalidum, quia
Sacramentum debet exerceri modo humano, adhucque
debet esse volunt. Intentio Ministri debet esse actua-
lis, aut virtualis, quam vide in 3. tom. n. 207. & seq.

2949 In receptione adulto requiri intentio, que
sufficit, quod sit habitualis: non sic in Ministro; quia
plus requiriatur ad agendum, quam ad recipiendum;
unde in recipiente sufficit, ut aliquando intendit, &
numquam revocaretur, seu ut non intelligatur repu-
gnare Sacramento, quod recipit. Mastrus cum aliis:
v. pag. 5. Propos. 28. ab Alex. VIII. damn.

2950 Materia & forma Sacramentorum fuerunt
omnes à Christo instituta, sed non singula in particu-
lari, & in specie; aliquæ namque fuerunt à Christo instituta
in genere determinanda in particulari, & in specie ab Apóstolo, vel Ecclesia, que in particulari
usuparet rem sensibilem, & verba apta ad exprimen-
dam significationem illam, ad quam exprimendam fu-
erunt Sacramenta illa à Christo instituta; ita Doctores
com. Mastrus *disput. 16. num. 16. Goner de Sacr. in
man. trsl. 2. cap. 2. & trsl. 6. cap. 3. Gobat tom. r.
trsl. 8. num. 51. v. tom. 3. num. 166.*

2951 Si circa materiali aut formam fiat mutatio
substantialis, Sacramentum est invalidum, quia materia
& forma fuerunt à Christo instituta. Validum vero est,
licet regulariter illicitorum, si mutatio sit accidentalis.

Mutatio tunc dicitur substantialis, quando secundum
communem usum, & exstitutionem, non manet ea
dem res in substantia, nec eadem significatio in ver-
bis. Hinc invalidum est Sacramentum ex defectu ma-
terie, si confeccio materia cruda, aut si quis bapti-
zat aqua artificiali; quia secundum communem usum,
& exstitutionem, nec illi est panis, sed vulgo, palla,
nec ista est aqua elementaris; validum est, si panis sit
ater, non albus, & aqua si calida; quia est mutatio
accidentis: v. tom. 3. num. 166. & 196.

2952 Invalidum est ex parte formæ, si magna sit
verborum interruptio, ut moraliter non connectantur;

vel si forma proferatur divisa à pluribus, verbis grat.

et unus dicat: *Ego te baptizo, alijs: In nomine Patris,*

*&c. quia tunc sunt due formæ, & tensus fatus; va-
lidum vero, si dicat: Ego te baptizo in nomine Pa-
tris, qui te creavit, &c. quia mutatio est accidentis;* ita Mastr.

2953 Item ad valorem Sacramenti requiri simili-
tas, que ut adferat Scotorum in 4. disting. 6. quest. 3.
lit. B.) sufficit, quod sit moralis. Sicut Sacramentum

est compositeum morale, & tanta quanta in actibus

humanis, tanta scilicet quanta iudicio prudenti sufficit
ad verificandam verborum significationem. Non potest
autem certa regula trahi, sed propinquas temporis de-
bet esse major, vel minor, juxta varia Sacramen-
torum conditiones.

2954 In confectione Eucharistie, materia debet esse
præfens, quia hoc indicare pronominis demonstrativa;

Hoc, Hie. In Sacramento *Penitentie*, adiuti potest

majora distantia temporis inter accusationem, & abso-

lutionem, quia est actus iudicii, in quo accusatio pre-
cedit sententiam. Sic in *Matrimonio* multo majus tem-
pus

pus intercedere potest inter confessum unius, & alterius conjugis, quantum sufficit, ut unus confessor moraliter permanere: ut in caseris contractibus. Denique in Baptismo, Confirmatione, Ordine, & Unione, talis conjunctio requiritur, ut dum Minister verba profert, confessor moraliter lavare, &c. ad quod sufficit, quod materia & forma sine simul quoad alias fui partes, non p̄t ratione finitaur, v. grat. ablutione priusquam incipiatur verba, vel ut non finiantur verba, priusquam incipiatur ablutione. Ita Maistrius.

MINISTER SACRAMENTORUM

2955 D Eber esse in gratia. Si sit in mortali, illi citè & sacrilegè conficit, sed validè: pro Eucharistia confida, & recipienda debet præmittere confessorem; pro aliis Sacramentis excedens sufficiat confessio: v. tom. 3. num. 279.

2956 Si Sacramentum conficit ex pravo fine, sacrilegium committit; sed validè conficit, si habeat intentionem faciendo, quod Ecclesia intendit.

2957 Sacrilegium committit, si administrationem Sacramenti simuler, etiam si metus gravis id urgeat, sive simulatio sit formalis, facta scilicet cum intentione decipiendi, sive materialis, facta sine intentione decipiendi, sed alio fine. Quia talis simulatio est de rebus Sacramentis debite recipientibus.

2958 Et in specie. Per Baptismum regenerantur. Per Confirmationem robotamus ad fidem Christi constanter confidamus.

Per Eucharistiam confunduntur subdiaconi ad perseverandum in gratia, & tentationes vincendas.

Per Penitentiam pena eterna commutatur in temporalia. Per Extremam unctionem confunduntur auxilia ad resistendum temptationibus in mortis articulo occurrentibus.

Per Ordinem confunduntur auxilia ad dignè exequendum Ministeria sacra. Et per Matrimonium auxilia ad ejus sustinenda onera, & prolem rectè educandam.

2959 Ultra effectum gratiae, Baptismus, Ordo, & Confirmatione imprimunt characterem in anima, qui est indelebilis: non sic reliqua, ac proinde priora tria sunt irreversibilia, ut non valeant sine sacrilegio reiterari, reliqua vero possint reiterari.

2960 Charakter, et signum quoddam spirituale, quod anime imprimuntur. Est veluti sigillum indeleibile, quod ab anima per peccatum non deletur: immo in ea permanet post mortem: sive beatu sit, ad splendorem, sive damnata, ad confusionem: vid. tom. 3.

NUMERUS, ET SUBJECTUM.

2961 S actamenta novae legis sunt septem: Baptismus, Confirmationis, Eucharistia, Penitentia, Extrema-Uncio, Ordo, & Matrimonium. Est de fide, ex Trident. sess. 7. can. 1. Fuerunt instituta septem per analogiam inter vitam corporalem, & spiritualem. Hinc 1. Generatione correspondet Baptismus. 2. Augmento: Confirmationis. 3. Nutrimento: Eucharistia. 4. Medicina post Morbum: Penitentia. 5. Adjutorio ad tollendas reliquias mortis: Extrema-Uncio. Reliqua duo spectant ad perfectionem Reipublice Christianae: Ordo namque ordinatur ad propagationem spiritualem: Matrimonium vero ad propagationem corporalem.

2962 Subiectum capax Sacramentorum est solus hominior, quia pro ejus salute fuerunt a Christo Sacramenta instituta, ut ex definitione: num. 2940. vid. tom. 3. num. 17.

Scotus in 4. dist. 1. quest. 2. litt. F. dist. 3. quest. 2. litt. M. d. 8. quest. 1. litt. H. d. 26. quest. unic. litt. K. d. 40. quest. unic. litt. F. d. 1. quest. 3. litt. L. d. 2. quest. 1. litt. F. d. 1. quest. 5. litt. A. d. 2. quest. 2. litt. C. d. 1. quest. 5. litt. A. d. 6. quest. 10. litt. K. d. 1. quest. 3. litt. D. d. 2. quest. 1. litt. D. E. Maistrius dispu. 16. Joan. la Crux, pag. 286. Leander de Sac. tract. 1. Tambur. tom. 2. lib. 1. Busemb. lib. 6. tract. 1. Clericatus cap. 114.

C A P U T II.

DE BAPTISMO.

2963 O Minia Sacra menta nova legis conferunt gratiam habitus, seu sanctificantem, sive primam, ut Baptismus, & Penitentia, sive secundam, videlicet augmentum gratiae praehabite, ut reliqua Sacra menta: ut autem hunc gratiae effectum conferant, requirunt, ut non ponatur obes ex parte suscipiens, suscipiens enim adulter, debet esse dispositus ad Baptismum, & Penitentiam, saltem per attritionem, ad reliqua vero Sacra menta, per gratiam, unde pro reliquis suscipiens debet esse in gratia. Hinc Baptismus, & Penitentia dicuntur Sacra menta mortuorum, reliqua vero dicuntur Sacra menta vivorum, nam Baptismus, & penitentia, conferunt homini existenti in peccato, quod si est mortale, est mortis anima. Cetera autem conferuntur homini existenti in gratia, que est vita conitio: v. num. 3930. & in tom. 3. num. 12.

2964 Ultra gratiam sanctificantem communem, Sacra menta causant gratias particulates ab illa distinctas, quae dicuntur gratias Sacramentales, & sive particula ria quedam auxilia, que Deus oportuno tempore dare decrevit Sacra menta debite recipientibus.

2965 Et in specie. Per Baptismum regenerantur. Per Confirmationem robotamus ad fidem Christi constanter confidamus.

Per Eucharistiam confunduntur subdiaconi ad perseverandum in gratia, & tentationes vincendas.

Per Penitentiam pena eterna commutatur in temporalia. Per Extremam unctionem confunduntur auxilia ad resistendum temptationibus in mortis articulo occurrentibus.

Per Ordinem confunduntur auxilia ad dignè exequendum Ministeria sacra. Et per Matrimonium auxilia ad ejus sustinenda onera, & prolem rectè educandam.

2966 Ultra effectum gratiae, Baptismus, Ordo, & Confirmatione imprimunt characterem in anima, qui est indelebilis: non sic reliqua, ac proinde priora tria sunt irreversibilia, ut non valeant sine sacrilegio reiterari, reliqua vero possint reiterari.

2967 Charakter, et signum quoddam spirituale, quod anime imprimuntur. Est veluti sigillum indeleibile, quod ab anima per peccatum non deletur: immo in ea permanet post mortem: sive beatu sit, ad splendorem, sive damnata, ad confusionem: vid. tom. 3.

NUMERUS, ET SUBJECTUM.

2968 Subiectum capax Sacramentorum est solus hominior, quia pro ejus salute fuerunt a Christo Sacra menta instituta, ut ex definitione: num. 2940. vid. tom. 3. num. 17.

Scotus in 4. dist. 1. quest. 2. litt. F. dist. 3. quest. 2. litt. M. d. 8. quest. 1. litt. H. d. 26. quest. unic. litt. K. d. 40. quest. unic. litt. F. d. 1. quest. 3. litt. L. d. 2. quest. 1. litt. F. d. 1. quest. 5. litt. A. d. 2. quest. 2. litt. C. d. 1. quest. 5. litt. A. d. 6. quest. 10. litt. K. d. 1. quest. 3. litt. D. d. 2. quest. 1. litt. D. E. Maistrius dispu. 16. Joan. la Crux, pag. 286. Leander de Sac. tract. 1. Tambur. tom. 2. lib. 1. Busemb. lib. 6. tract. 1. Clericatus cap. 114.

2969 B aptismus communiter definitur cum Mag. Eß ablutio corporis exterior, facta sub prescripta forma

VI. De Baptismo. Cap. II.

207

forma verbōrum; melius ex Catechismo Trid. Est Sacramentum regenerationis per aquam in verbo. 2970 Est Sacramentum necessarium ad salutem necessitate medi, in re, aut falso in voto, si non posse adhiberi in re.

Necessarium necessitate præcepti est illud, quod est necessarium, in quantum præceptum est, & ad vitandum peccatum: hinc ab eo excusat involuntarium. Necessarium vero necessitate medi est illud, quod habet influxum in salutem, sine quo salus nullo modo obrineri potest, ita ut in tantum sit præceptum, quia medium necessarium; hinc ab eo involuntarium non excusat, adeo quod infantes decadentes sine Baptismo non salvantur.

Sacramentum igitur Baptismi est necessarium necessitate medi, & præcepti, ut constat ex Joan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei.

2971 Est triplex: Fluminis, Flaminis, & Sanguinis. Baptismus Fluminis, est Baptismus per aquam jam definitus, qui est in re, & propriè Baptismus. Flaminis, est dolor perfectus peccatorum, seu contritio canato, seu propposito recipiendi Baptismum in re. Sanguinis, est martyrium. Utique suppler, & gerit vices baptismi fluminis, conferendo remissionem omnium peccatorum, tam actualium, quam originalis, quando Baptismus fluminis adhibetur non potest: v. num. 2944.

MATERIA, ET FORMA.

2972 M ateria remota Baptismi est aqua elementaris ex fontibus, fluminibus, patulis, stagnis, mari, etiam si per meatus sulphuris transierit, &c. apta communis usi ablutionis. Hinc non sufficit ad valorem. 1. Aqua artificialis, nempe aqua rofacea, aut alia destillata. 2. Nec jus carnium, &c. ebullitione peracta, quia per ebullitionem aqua transit in substantia cibi, ut non sit amplius aqua elementaris, ablutione juxta communem alium apta: hac ratione jus carnis frangit jejunitum. 3. Nec nix, aut gelo, nisi aliquando modo liquefant, & sicut apta ad ablendum, quia tunc sunt aquae elementares.

Eadem ratione aqua ex salis humiditate resoluta est materia valida, si sit ex sale maris; quia est aqua naturalis, que anteā erat coagulata, sicut aqua ex nive. Minimè, si sit ex sale petre; quia non est sal ex aqua. Non obstat autem valori si sit calida, colorata, turbida, quamvis sit veta aqua ad ablendum apta: quia sunt puta accidentia, non variancia substantiam materiarum; secus sicut sita mixta, ut non amplius sit aqua, cuiusmodi est lixivium: v. à num. 73.

2973 Ceterum sit, liquorem ex vite, arbore, &c. salivam, & sudorem non esse materiam aptam.

2974 M ateria proxima est ablutionis corporis, qui debet esse sensibilis, ut aqua corpus tangat. Ablutioni fieri potest tripliciter: 1. Per immersionem alicuius partis corporis baptizandi in aquam: 2. Per effusionem aquae in corporis: ut in Ecclesia Latina: 3. Per aspergionem. Ordinari loquendo aqua debet esse benedicta, & pars corporis abludent debet esse caput, aut aliqua pars principalis; alias esset mortale. In cauero vero necessitatis, sufficit qualibet aqua, iuxta num. 2972. & qualibet pars corporis.

2975 Si ablutione fiat in dito, pede, in solis capillis, aut si abluation infans secunda circumdatus, aut si ablutione fiat per unum, vel duas guttas aquae, dubius est Baptismus, quia dubium est, an vere dicatur ablutionis homo usum rationis habens, debitam materiam, & formam adhibens, cum intentione faciendo id, quod Ecclesia intendit, sive Sacerdos sit, sive Diaconus, sive Subdiaconus, sive Clericus, sive Laicus, sive vir, sive femina, sive fidelis, sive infidelis, sive excommunicatus. Praefatum ordinem sine rationabilis causa pervertere est peccatum mortale si adsit iniuria gravis, ut si presente, & volente Parochio, baptizet simplex Sacerdos, aut praefente Sacerdote laicus; veniale vero, si iniuria sit levis, ut si presente viro laico, baptizet feminam. At nullum erit peccatum, si major sit praefens, sed non vellet; vel si minor faciat id inadvertita, conturbatione, quia est propior: quia in his casibus repentinus contingere solent.

2976 In casu necessitatis, seu quando infans sit in peticulo mortis, si antequam fuerit egreditus, appareat solum caput, potest Baptizari in capite. Indò si infans videatur moriturus, etiam intra uterum baptizari potest, si obsterix sit adeo perita, ut manu intra matris uterum illata, supra infans corpus possit aquam perfundere: ita Arsdeckin.

2977 Infans in peticulo mortis, si non adsit aqua,

non potest projici in pectus, quia non sunt facienda mala, ut eveniant bona: at si fiat, erit validè baptizatus.

2978 F orma, in Ecclesia Latina sunt haec verba:

Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen; in Ecclesia Graeca: Baptizetur servus Christi in nomine Patris, &c. habetur ex verbis Christi, Matth. 28. Cetus est, & tutus sub hac forma: Ego te abluto in nomine, &c. Ego te lavo, &c. Validus est sub forma Dalmatina: Ego te Christiso: Vel: Ego te Christianum facio; si haec verba ibi significent, Ego te abluto vel te baptizo. Clericatus cap. 175. num. 19.

2979 Invalidus est Baptismus. 1. Sub hac forma: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, præmissis illis: Ego te baptizo, qui non exprimit actio ablundi: vid. in pag. 5. Propos. 28. ab Alessandro VIII. damn. 2. Sub hac forma: Ego te baptizo in nomine Patris, &c. vel si dicatur: In nomine Patris, in nomine Filii, & in nomine Spiritus Sancti; quia non exprimit unitas eiusdem, sed multiplicantur nomina.

3. Sub hac: Ego te baptizo in nomine Sanctiss. Trinitatis, vel in nomine Christi: quia est necessaria explicatio expressio personarum. 4. Sub hac: Ego te baptizo cum Patre, cum Filio, & cum Spiritu Sancto: quia variat significatio, nam particularia, Cum, significat ceteratem missiofici. 5. Sub hac: Ego te baptizo ex parte Patris, ex parte Filii, & ex parte Spiritus Sancti: quia etiam variat significatio; nam baptizans exprimit non tantum minister principalis, sed tamquam procurator.

2980 Dubius est Baptismus, & inde repetendus, sub hac forma: 1. Ego te baptizo in nomine genitoris, geniti, & procedentis ab utroque. 2. In Patre, & Filio, & Spiritu Sancto. 3. In uno Deo Patre, & Filio, & Spiritu Sancto. 4. In virtute Patris, &c. Si perdoneatur, & omittatur ly, Sancti. V. si omittatur ly, In. 6. Si perdoneatur exprimitur ordine inverso. Est certe invalidus etiam in cauero necessitatis per solos mutus fine verbi, etiam per mutum.

2981 Baptismus sub hac forma ab obstetricie Sicula in necessitate factus: Io. in gravato in nome del Padre, & del Filio, & dello Spirito Santo, videtur validus; quia ingravato, est verbum Gracum, quod probabilitate conetur, quod significat lavare. At rite Tambur, cum pronunciat invalidum; quia licet significatio probabilitate sit talis, in Sicilia tamen ex communis usi, & acceptio, verbum illud ingravato, non significat actuū ablutionis, sed totum aggregatum factum in repetitione necessitate.

2982 Haereticus, qui convertuntur ad fidem, non sunt sub conditione rebaptizandi, nisi adsit dubium, an adhuc fuerit debita materia, aut forma. In modo ne suppleri solent cum illis ceremonia, ad vitandum scandalum, non rudes patentes, Baptismum ab hereticis esse invalidum, ou deinde inveniuntur non esse.

2983 D eber esse distinctus, quia idem non potest generare seipsum. Minister solemnitas est Sacerdos solus, ex officio incumbit, nempe Parochus, & ex ejus commissione, aut defectu quilibet alius Sacerdos; qui in aliquo cauero potest esse Diaconus; extra casum vero necessitatis, nulli alteri licet sine mortali; validus autem est Baptismus.

2984 In cauero necessitatis, videlicet in probabili periculo, quod qui moritur sine Baptismo, ni statim baptizetur, validus simus, & licitus minister hujus Sacramenti est quilibet homo usum rationis habens, debitam materiam, & formam adhibens, cum intentione faciendo id, quod Ecclesia intendit, sive Sacerdos sit, sive Diaconus, sive Subdiaconus, sive Clericus, sive Laicus, sive vir, sive femina, sive fidelis, sive infidelis, sive excommunicatus. Praefatum ordinem sine rationabilis causa pervertere est peccatum mortale si adsit iniuria gravis, ut si presente, & volente Parochio, baptizet simplex Sacerdos, aut praefente Sacerdote laicus; veniale vero, si iniuria sit levis, ut si presente viro laico, baptizet feminam. At nullum erit peccatum, si major sit praefens, sed non vellet; vel si minor faciat id inadvertita, conturbatione, quia est propior: quia in his casibus repentinus contingere solent.

2985 Sic dato Baptismo, si baptizatus vivat, solus suppledare sunt a Parochio ceremonie, & solemnitates in publico Baptismo solite, si adsit certitudo, quod fuerint

rit adhibita, debita materia, forma, & intentio, que si certò non constent, est reterendus sub conditione.

Non licet recipere Baptismum ab heretico: imd adulterus ab eo recipiens est irregularis, & ad Ordines promoveri non potest, ex cap. Qui in qualibet 1. quest. 7. cap. Veritum 1. quest. 1. nisi baptizatus fuerit infans, aut in periculo mortis. Hereticus enim, & infidelis, ex Trident. sess. 7. can. 4. validè baptizat, si intendat facere, quod facit Ecclesia. Clericatus cap. 115. numer. 39. & 51.

Imo baptizatos à Calvinistis esse verè baptizatos, ita ut non sint iterum baptizandi, etiam sub conditione, habetur ex Declar. S. Congr. Conc. apud Fagn. lib. 1. Decr. 6. Quoniam 13. confit. num. 24.

2986 Validus est Baptismus, si minister credat se baptizare masculum, cum sit feminina; quia errat speculativè, non practicè; nam practicè suam intentionem dirigit in personam praesentem. Sic ut validè absolvit Confessorius ponitentem, quem putabat masculum, cum sit feminina.

2987 Hoc ratione Fenech. de forma baps. num. 30. cum pluribus addit, quod in casu, quo Episcopus ante ordinationem admoneat juxta ritum Pontificis: Se non intendere ordinare excommunicatum, irregularē, clericum alterius diaecesis fini legitimis dimisoriis, &c. si quis ex his ad Ordines accedit; valida sit ordinatio, & non repentina; quia in particulari, & practicè ordinare intendit hunc praesentem; adeoque prostationem illam esse ad terrorum, ut si quis talis sit, recedat, & non illicet ordinatur.

Id tanquam longè probabilem, cum multis tenet Leander tract. 6. de Ord. disp. 4. quest. 6. & probat his verbis: Quod inde evidenter colligimus, quia post talem protestationem, statim solet ordinandos à quacumque excommunicatione absolvere, & ab omni irregularitate dispensare, ad effectum ducuntur Ordines validè suscipiendo, ut habetur in Pontifici: Tegit absolventes ad effectum prefinitionem aequendum. Hec Leand. Idem docet Tamb. tom. 1. lib. 3. cap. 3. §. 5. n. 26. Gobat tom. 1. de Ord. tract. 8. n. 704. Unde id est moraliter certum:

2988 Unus in necessitate potest per aspergitionem baptizare plures, utendo hac forma: Ego te baptizo, &c. quia non mutatur nec forma, nec sensus, nam ly, vos, idem est, ac te, & te. 2989 Item validè duo simul baptizant, si quilibet abluerit, & formam proferat, ac independenter ab intentione alterius, sicut in Missa ordinationis omnes Sacerdos consecrant.

2990 Invalidè autem, si unus solum abluit, alter solum formam proferat; ut contingeret, si quis esset baptizandus, & non adsciret, nisi duo, unus sine lingua, alter sine manibus, quia tunc forma redditus falsa; nam non dicitur cum veritate baptizare, & abluerit, qui solum dicit: Ego te baptizo, seu ablue; non ramen ipse, sed alius abluit.

SUBJECTUM BAPTISMI

2991 **E**st omnis homo natus. Monstrum ex viro, & muliere genitum, est baptizandum, quia confit corpore, & anima rationali. Si confit, quod habeat duas animas, his est baptizandum; sed est, si habeat duas capita, aut duo corpora divisa. Si dubitatur, an duas habeat animas, ut si habeat duo capita cum uno pectori, aut duo pectora sub eodem capite, his baptizamus conferri debet, unus absolute in illa parte, in qua perfectius appareat caput, alias sub conditione in altera parte; Si non est baptizatus, vel si es capax: Ego te baptizo, &c. Hoc Fenech.

2992 Filii Christianorum baptizari debent non exceptio rationis usu, etiam invitis parentibus, si id forte contingat. Idem dico de filiis infidelium jam baptizatorum, qui, verbi gratia apostolaverunt à fide; quia sicut Ecclesia potest ipsos parentes cogere pennis ad fervidam fidem; ita potest ab ipsis filios eripere, & baptizare.

2993 Filii verò infidelium nunquam baptizatorum, validè baptizantur, invitis parentibus; sed illicet, si parentes non sint sub dominio Principum Christianorum, vel si solum sint tributarii, aut vasalli, ob periculum subversionis. Tum quia per hoc, quod sint

vasalli, non amittunt jurisdictionem, & potestatem dominativam in filios.

Licer autem eos baptizare, si ipsi pueri post usum rationis petant, aut ante usum rationis sint in periculo vita jam iam morituri; quia tunc cessat periculum subversionis.

2994 Item licet eos baptizare, invitis parentibus, si parentes sint mancipia Christianorum; quia tunc domini dominum habent, tam in parentes, quam in filios, ut eos vendere possint, & separare.

2995 Denique possunt, invitis parentibus, baptizari, si unus parentum sit fidelis, quia proles sequitur originem parentis Christiani, cuius conditio est melior; ac proinde ratione originis sit subditus Ecclesia. Clericatus cap. 115. numer. 39. & 51.

Imo baptizatos à Calvinistis esse verè baptizatos, ita ut non sint iterum baptizandi, etiam sub conditione,

habetur ex Declat. S. Congr. Conc. apud Fagn. lib. 1.

Decr. 6. Quoniam 13. confit. num. 24.

DISPOSITIO SUBJECTI.

2996 **I**n infantibus ante usum rationis, & in periculo amentibus à nativitate intentione, & dispositioenem suppler Ecclesia, ob eorum incapacitatem; unde nulla in illis requiritur dispositio moralis, tam ad validè, quam ad fructuose recipiendum Baptismum.

2997 In adultis verò sunt necessariae tres dispositioenes, 1. est Confessus inter nos: quia Deus neminem invitavit vult sue familiæ ascendi: habetur ex Prov. 13. Fili probe mibi cor tuum: 2. Est fides, iuxta illud Matth. ultim. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, &c. quae fides ante Baptismum sufficit, quod sic actualis: 3. dispositio necessaria in adultis, qui cum originali mortale aliquod coniunctum habent, est penitentia, seu dolor peccatorum commissorum, qui sufficit, quod sit attrito: habetur ex Actorum: 2. Penitentiam agere, & baptizetur unusquisque vestrum in remissionem peccatorum.

2998 Haec tres dispositiones ita se habent, ut sola prima sit necessaria ad Baptismum validè suscipiendum; reliqua autem duas solum sint necessaria ad Baptismum fructuose suscipiendum, nempe cum effectu gratia; unde si quis adulteri sive actu fidei, & doloris peccatorum commissorum Baptismum susciperet, validè cum susciperet, quia characterem reciperet; non tamen fraudosus, quia non reciperet gratiam; & ceteros effectus ex illa pendentes; recedente verò fictione, nempe positis actu fidei, & doloris, gratiam, & ceteros effectus reciperet absque reiteratione Baptismi, ex vi praeteriti Baptismi; quia Sacramentum irrestitutum non debet carere suo fructu, recedente fictione recipientis: vid. num. 308.

2999 Huius nota, quod quando dicitur, quod sicut recipiens Baptismum, recedente fictione, gratiam acquirat; nomine filiorum non intelligitur defectus primi dispositiois, nempe consensus interni; quia sic neque validè Baptismum recipieret; sed defectus actuorum fidei, & doloris.

3000 Hinc qui vi, vel metu ductus Baptismum suscepit, validè suscepit, si habuit intentionem illum verè suscipiendi, quia metus non tollit intentionem, & voluntarium simpliciter.

3001 Validus est Baptismus collatus amenti, aut dormienti, si ante, dum intervallum rationis habuit, peccati, quia sufficiens intentio habitualis: vid. n. 2949.

EFFECTUS BAPTISMI

3002 **S**unt 1. gratia habitualis, sed habitus charitatis; infunduntur enim in susceptione Baptismi tres habitus supernaturales, Fides, Spes, & Charitas, per quam gratiam deletur peccatum originalis, una cum omnibus actualibus ante Baptismum commisissis.

2. Est remissio tonus penae. Baptismus enim delet omnem culpam, & penam: est de fide definitum in Concil. Florent. baptizatis non imponi satisfactionem pro peccatis praeteriti.

3. Est character, que signatur intra familiam Christi. Item conjungit moraliter hominem cum Christo, tanquam membrum cum capite, cumque subjicit iurisdictioni Ecclesie.

Denique est janua omnium Sacramentorum, vid. tom. 3. num. 19. ita ut non baptizatus non possit validè ad Ordines promoveri: vid. in pag. 5. Proposit. 19. ab Alex. VIII. damn.

PATRINI.

3003 **I**n Baptismo solemnè requiritur Patrinus. Patrinus dicitur non ille, qui puerum tenet in ceremoniis antecedentibus Baptismum; quia hic dicitur susceptor in Catechismo, seu instructione; sed ille, qui tenet puerum in fonte, dum baptizatur, qui tamen solerit esse idem; qui non potest esse, nisi unus, mas, aut feminina, aut ad sumnum duo, mas, & feminina, ex Trident. sess. 24. c. 4. de reform. quibus incumbit cura instruendi puerum super rebus fidei, licet hec obligatio non vigeat inter Catholicos, ubi pueri plures, & aptiores habent instructores.

3004 Maritus, & uxor possunt simul alienum filium levare de rigore præcepti; at non de honestate; quia caput, quod autem 30. quest. 4. est consilium, non præceptum. Clericatus cap. 115. num. 60.

3005 Non possunt esse non baptizati, sicut nec in Confirmatione non confirmati, neque heretici. Prohibetur ex jure Monachorum esse patrinos. Patres non debet propriam prolem suscipere, quia alia contrahet cognitionem spiritualem cum conjugi, ob quam non posset debitum petere. Nisi baptizatus in causa necessitatis, tunc enim non amittit jus petendi. Episcopatus autem potest super tali impedimento petendi debet dispense. Clericatus cap. 115. num. 61.

3006 Non licet avo, vel avia suscipere nepotem, vel nepten; quia continentur sub prohibitione patris, & matris, l. Justa 201. ff. de verbis. significat. Clericatus cap. 115. num. 62.

3007 Nec licet Monachis, & Regularibus esse Patrinos: nam licet probabilit in cap. Non licet Abbatem: sit expressa pro Monachis, et servanda à ceteris Regularibus; nam in Rituoli habetur: Ad hoc manus admitti non debent Monachi, vel Sanctorum, &c. aliis cuiusvis Ordinis Religiosi à sacculo segregati.

3008 In Baptismo privato non requiritur Patrinus; qui si adhibetur, cognitionem spiritualem non contrahet; quia jura de Baptismo solemnè loquuntur, adeoque non extendenda ad privatum.

3009 Insuper nec cognitionem spiritualem contrahunt Patrini in Baptismo solemnè tenentes puerum, in domo privatum ob vitium periculi ab obstetrici Baptizatum, Sanchez de marinorum. lib. 7. disp. 72. Tamburin. de bapt. cap. 1. §. 8. num. 3. quia jura loquuntur de Baptismo solemnè, vero, & ab solitu.

3010 Non contrahitur cognitio, nisi patrinos tangat baptizandum, aut confirmandum, in ipso actu Baptismi, seu Confirmationis; quia jura requirunt, ut teneat in fonte baptizandum, dum baptizatur, &c. Unde non sufficit sola assistentia, aut responsio ad catechismum, vel quod baptizatum è manu Sacerdotis recipiat post Baptismum. Tambur. tom. 2. pag. 13. §. 4. & pag. 18. cap. 4. cum com.

3011 Hinc Joseph de Aug. & Tambur. de bapt. dicunt, quod si quis suscipiat per Procuratorem, non contrahit cognitionem, nec ipse, nec Procurator. Non ipse; quia non ipse tener, cum non tangat. Non Procurator quia licet teneat, non tener nomine proprio. At Clericatus cap. 115. num. 63. tenet contrahi à militante, non à Procuratore, & ita deciditse Sacr. congreg. refert ex Coron. lib. 2. contr. 2. num. 90. & ex Nicol. elucubr. civil. tom. 1. pag. 50.

3012 Non contrahitur cognitio, nisi à suscepiente baptizato, nec in Confirmatione, nisi à suscepiente confirmato; unde non contrahetur Catechumenus. Diana part. 10. tract. 16. refut. 89.

3013 Patrinus suscipiens filium infidelium non contrahit cognitionem cum ejus parentibus infidelibus, nisi potquam venirent ad fidem, quo causa est attendenda cognitio. Clericatus cit. num. 57. cum Sylv.

Vide infra de Matrimonio. tit. Cognitio spiritualis. Scottus in 4. disp. 3. quest. 1. lit. D; E, quest. 2. lit. D, H, P, disp. 18. quest. unic. lit. H, disp. 4. quest. 1. lit. A, quest. 5. lit. H, disp. 6. quest. 2. lit. G, disp. 8. quest. 2. lit. A, C, disp. 7. quest. 1. lit. D, disp. 5. quest. 2. lit. A, C, D, E, F, G, disp. 4. q. 4. lit. D, H, quest. 5. lit. A, B, disp. 6. quest. 9. lit. M, disp. 6. quest. 7. lit. A, B, disp. 42. quest. unic. lit. I, disp. 3. quest. 6. lit. C, disp. 5. quest. 3. lit. A, disp. 3. quest. 2. lit. G, I, N, O, disp. 6. quest. 2. lit. A,

Examen Ecclesiast. 3. Ex homine, & bestia hominem non posse nasci, sed irrationale monstrum, commune est iudicium Theologorum, & Jurisperitorum. Attamen si vera sunt, que aliqui Authores referunt, non semel ex homine & equa, & ex homine, & vacca, mares, & feminina humanae sunt. At hi sunt baptizandi? Anno 1597. cum è vacca editus fuisse partus, qui conjunctus habebat marem, & feminam, membris omnibus humanis coalescentes, & distinctos in Hispania loco, noluit Episcopus ab baptifinum admitti, & citò obierunt. Sed puerum alterum à vacca editum in Belgio, & baptizatum, annis pluribus vixisse christiana instituta sequentem, etiam narratur. Meum iudicium est, si possibile sit, & eveniat è bella, ac homine nasci marem, aut feminam humanis membris compositam, absque belluarum mixtu, expectandum esse tempus septennii, quo videatur an sit rationis capax, quod si sit debere

Mastr. in Theol. Moral. disp. 17. Joan. la Crux pag. 297. Leand. de Sacram. tom. 2. Tamb. tom. 2. lib. 2. Busemb. lib. 6. cap. 1. Cleric. cap. 115.

APPENDIX XL.

Casus rarissimi de Baptismo, solvuntur ex dictis de scriptis ex Doctissimo Mendo, & in compendium relati.

1 Datus fuit ad Baptismum Maclulus. Interrogavit Sacerdos, at esset Maclulus, an Feminina, qui fecerat ignarus respondit, esse Feminam. Sacerdos igitur intendens Baptizare Feminam imponit illi nomen Maria, & ait Ego te Maria Baptizo in nomine Patris &c. Queritur an validè baptizaverit.

2 R. Validè sanè, quia intentio Baptizantis primaria, est baptizare illum secundum, quem pra oculis habet; nec habet eam intentionem, Si non es Feminina, sed Virgino, nolo te baptizare; nullum enim adest motivum ad id presumendum: nam si daremus eam intentionem fuisse habitam; sane illi baptizati non essent, cum semper fuissent viri, etò habuissent recondita signa virilia, ut Medicis, & aliis testantur. At hac intentio non est suspicanda, & extante prima, illi fortis humanus baptizatus fuit, & in eius anima character impressus; & per accidens se habet, quod baptizans dixerit Maria aut Agnes; cum ea verba non specent ad matrem, nec formam, nec essentiam baptifini; & praeterea ibi non datur error persone, qualis in Matrimonio potest dati, cum individuum, quod baptizatur, sit praefens, in quo error esse nequit.

2 Laborabat in pariendo Feminina, nec valebat edificare; obstertrix, aut eam juvans, manum intromisit, & intinxit aqua caput pueri cum baptizans; editus est in lacum, nec iterum fuit baptizatus. Crevit, & Religionem ingrediens, Presbyter fuit ordinatus, & confessio audivit. Postea tunc ea Feminina, quia illam intra uterum Matris baptizavit, rem aperuit, quoniam dolosè prius reticuerat. At hic baptizatus verè fuit, et debitum. Confulti sunt innumeri viri. Inter alios ego inquit Mendo, qui assentum praetuli ceteri ferè omnibus iudicantibus nullum fuisse baptifinum, eumque de novo baptizari debere; eo quod, qui baptizatur, renascitur alescente Christo Domino: Nisi quis renatus fuerit, &c. (Joannis 3.)

3 Non ergo renascatur, qui non est natus; nam operari nasci, ut renascatur; & qui adhuc extar intra viscera materna non est subjectum capax. Petrema communicationis, qualis in Sacramentis datur; nec adhuc luce mundi fruatur, ut cum illo possit quis alioqui, sed est quasi pars Matris. Inde ille, quia, & Professio, & ordo sacer Vigorem non retinebant, cùm non esset ingressus Januam Ecclesie è Religione egressus fuit; & ego eum in facultati habitu procedentem vidi. Monui tamen in meo iudicio ferendo gravem ad eum illum eventum, ut Sedes Apostolica esse consulenda; meque optare, cum consuli antequam res ultimè decidetur. Sed id non fuit expectatum, verum sententia pro baptifini nullitate prolatra fuit. At posse validè baptizari intra uterum maternum infante, non nullus doce scripsit, & non sine sequacibus. P. Ludovicus Scildere lib. de princip. conf. tract. 6. cap. 2. num. 9. P. Gobat. in experientia Thol. tract. 2. num. 57.

3 Ex homine, & bestia hominem non posse nasci, sed irrationale monstrum, commune est iudicium Theologorum, & Jurisperitorum. Attamen si vera sunt, que aliqui Authores referunt, non semel ex homine & equa, & ex homine, & vacca, mares, & feminina humanae sunt. At hi sunt baptizandi? Anno 1597. cum è vacca editus fuisse partus, qui conjunctos habebat marem, & feminam, membris omnibus humanis coalescentes, & distinctos in Hispania loco, noluit Episcopus ab baptifinum admitti, & citò obierunt. Sed puerum alterum à vacca editum in Belgio, & baptizatum, annis pluribus vixisse christiana instituta sequentem, etiam narratur. Meum iudicium est, si possibile sit, & eveniat è bella, ac homine nasci marem, aut feminam humanis membris compositam, absque belluarum mixtu, expectandum esse tempus septennii, quo videatur an sit rationis capax, quod si sit debere

baptizati; nam rationalis creatura dignoscereur undeque baptismi capax; fucus vero ante illud tempus; (& ad id credo attendisse Episcopum in Eventu supra regato.) Nam potest accidere, ut membra videantur humanas, igitur ex semine humano rite prevalente compacta; & tamen dari ibi naturam belluam, incapacem rationis, ex mare bellua provenientem; nec animam rationalem à Deo infusam fuisse, vel quia organizationes interne ac dispositiones ultima non dabuntur, eaque aderant, qua sufficiunt ad animam materialiem irrationaliem à matre generandam; vel ad supplicium Patris hominis, ne ex tam nefario concubitu hominem generaret, qui verò homo esset Deo ei rationalem animam infundere volente: Et quia certius est, à bellua non posse nasci hominem rationalem, & conformis sententias communis; ideo non datur prudens, & sufficiens dubium, ut illi proles sub conditione baptizetur ante septennium, etiam si cernatur fore moriturum. Nec ex casibus, qui narrantur, potest desumi motivum ad prudens dubium; cum nec fides certa debeat eis adhiberi, nec ex eventu aliquo singulari cuius rationes ignorantur, exterritus commune iudicium. Quin Delius Terreblanca, Villalpand, Nieremb, apud Gasparum de los Rezes ubi supra, etiam similitudinem humanam ajude non pauci, posse ab arte Daemonis provenire, permittente ei Deo in supplicium effragante libidinis, ut talia operetur; & modus, quo id efficeretur valcat ab eis attingitur.

4 Nata sunt non solum monstrosa corpora, Parentes, Rhoedigin. Munster Buchini, Pencerus, ita ut duo capita haberent, quin & aliquando plura. Visque sunt duo pueri, ac due pueræ conjugatae; utriusque sua facies erat; indeque consurgit dubium, an ut plures sint baptizandi, an ut unum individuum? Nam si solum intentio feratur ad unum, & profertur Ego te baptizo, & si forte quo sicut, duplice anima distincta, scilicet illæ, qui abluitur, & ad quem ferunt intentio baptizatus manebit. Si unum cor sit in utroque, una vita, unaque anima est; Deus Thomas in posterioribus. Sed antequam monstrum, & conuideri possit, dubium de baptismo decidendum est. Igitur insipientium est, an duo dentur capita distincta, quod signum magius est duplice vita, ac anima; nam cerebrum est potissimum sedes animæ rationabilis, ibi enim spiritus nobiliores resident, & sensus suum locum habent; & in corporibus humanis, quod subjecti individuali, ad rationis sedem præcipue confunduntur est. Quod certius constabit, si alia signa dentur; nempe si membra corporis duplicita, & suis locis distincta sint, ita ut unum individuum, cum alio aliqua solum parte jungancur; si percussa una corporis parte utrumque caput sentire dolorem consipicitur; si aliqua sit contrarietas actionum in utroque corpore, ita ut non aquæ omnia membra obediunt, seu regulerint; nam repugnantia, & diversitas actionum differentiam subjectorum demonstrat. Hinc si duo capita distincta, & praecipue aliquo ex his signis concurrente in monstru dentur, tanquam plura subjecta debent baptizari; sicut alter, tanquam unicum suffit baptizatum, & deinceps ex predictis rationibus constaret, duas esse in eo animas, baptizandum erit subjectum, quod aqua non sicut abluitur, & ad quod intentio baptizantis non tendit. Quod si de his non constet, forma baptismi est profunda utrumque ablucendo, & asserendo: Eum qui ex vobis non est baptizatus intendo baptizare, & inde ego te baptizo, &c.

APPENDIX XL.

Alii casus variis.

V Atii casus erunt decidendi. Primus: An baptizatus tantum aspergione aquæ ex digitis, sicut quilibet se aspergit aqua benedicta, sit vere baptizatus? Confutii doctissimi viri (nam hic casus certè evenit) censuerunt esse vere baptizatum. Sanè supponendum ab eis sicut digitos probè inseritos suffit in aquam, ita ut quinque, aut sex guttas in infantem aspergerent; Nam si solum duæ, træve gutta suffit aspergere, rebaptizandus ille est sub conditione, cum est dubium prudens de materia sufficienti: Gobat, in exp. Theol. tract. 2, num. 46. Bonacini. Siquidem necessum est, ut utrum-

aqua effluat ad abluendum; unde si quis panno maddido aqua baptizaret Infantem solum imprimendo illud fronti, quia aqua effluere è panno, aut pannus trahetur mox successivo; non est validus. Ecclor. in Theol. Moral. lib. 11, fest. 2, Baptismus. At si digitis aspergisi aqua fieret infanti signum Crucis in fronte (supposita semper foama) verus baptismus foret; Angelus Poster. vin. Reginaldus.

Secundus: Ignorans latinitatis sic baptizavit. Baptizo te in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Zacharias Papa tam habuit hunc baptismum; nam ea ignoranta Latinum sermonis, & probitas nostra baptizantibus efficerunt quod omnes adstantes intelligenter tres personas Divinas illis verbis designari; & rursus solum redditus hoc Sacramentum irritum, quando mutatione verborum facit, quominus spectatis circumstantiis reddatur idem substantialis sensus, quem Christus voluit exprimi per formam verborum.

Tertius. Idem à patrite dicendum est de forma, qua mulier Belgica in suo Idiomate utebarat. Mariantius in resolutione pastor. de Sacramen. tractat. 1, cap. 2. Ego te baptizo in nomine Patris, Filiorum, & Spiritus Sanctorum. Et de illa forma, qua quis Sabaudo-Germanus baptizavit: Baptizo te in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Difficilis est exponere Div. Bernardum, qui (Epistola 140.) approbat Baptismum pretitum, sub hac forma, Ego te Baptizo in nomine Dei, & Sancte, & vera Crucis; Vide Authoris hic allator Castro Pal. tract. 19, punct. 5, num. 23. Vega, Sotus, Suarez. Nunc certè ea forma non toleraretur, nec sub ea est validus baptismus, esto tunc Sanctissimi, & Doctissimi viri pro ea, aut certò, aut probabiliter extiterit. Ceterum edocenda sunt obstetricis de forma, illicite enim mutantur verba, quamvis sensus legitimus remaneat.

Quartus. Hac forma, Ego te baptizo in nomine Patris, ego te baptizo in nomine Filii; ego te baptizo in nomine Spiritus Sancti; & haec forma: Ego te baptizo cum nomine Patris, &c. Circa valorem baptismi habent ex utraque pars patronos. Comitol. l. 1, resp. Moral. quest. 7. Suarez tom. 3, in 3, dist. 21, fest. 3. Bonacini. Diana. Quid mihi sat isti, ut dubium censem valorem, atque adeo rebaptizandum est sub conditione confessio sui baptismatum. Certum tamen est, haec forma: Ego te baptizo in nomine Patris, & Fili, & Spiritus Sancti; non esse sufficientem ad valorem. Quare in Hispaniæ Diocesi Archiepiscopus recte præcepit sic baptizatos rebaptizari. Quintanad, tract. 1, sing. 5, num. 5.

Quintus. Si quis haec formam proferat; Ego te baptizo in nomine Patris, & Fili, & Spiritus Sancti, & B. Virginis, & omnium Sanctorum; si solum apponatur ea in vocativo B. Virginis, & Sanctorum, ad conservandam gratiam Sacramentalem validè baptizat; scilicet, si intelligat baptizare in nomine Virginis, & Sanctorum, sicut in nomine Trinitatis. Div. Thomas 3, part. quest. 60, art. 8. Vazquez, Coninch, Dicai, &c. Balutiens, qui diceret. Ego te baptizo in &c. vel non potest pronuntiare literam R. asserteret, in nomine Patris, seu Paris. Ut sanè validè baptizaret. Hac forma: Ego te baptizo, cum Patre, cum Filio, cum Spiritu Sancto, cum non exprimatur essentia, insufficientia est. Casti, Pal. tract. 19, punct. 5, num. 17. Bonacini, Coninch, & si illuc sit, ut afferui mutare, aut addere verba formæ, tamen validè baptizat, qui ita eam protulit; Ego te baptizo in nomine Dei Patris, & Dei Fili, & Dei Spiritus Sancti; cum id non significet pluritatem Deorum.

Sextus. Femina falso judicans esse necessariam triplam aspergitionem aquæ, cum forma repetita in unaquaque aspersione, ter abluit, ter repetit recte formam. Teneendum est validum sive baptismum, cum nec materua, nec forma, nec intentio defuerit; & is error non officit valori: sicut si confessarius per errorem judicaret, esse opus dicere ter Ego te absolvō, & sic præfaret, fanè absolvaret. Deus Thomas 3, part. quest. 64, art. 9. Sat enim est habere intentionem faciendo, quod facit Ecclesia, forma apposita, est repetita.

Septimus. Parochus eodem tempore vocatus ad baptizandum infantem, jam morientem, & ad absolvendum agonizantem nondum confessum; & non potest munus utrum-

De Confirmatione. Cap. III.

biturque ob distantiam implore, quodnam tenetur prestatum; Sanè si nullus adsit, qui sciatur baptizare infantem ad baptismum ei præstandum, tenetur prius accurate; Stephanus à Sancto Paulo in Theol. moral. tract. 3, disp. 3, in edit. 3, nam infanti non superest remedium ullum vita æterna obtinendæ, nisi Baptismus; Adulto vero superest contritio, quam elicere vallet; & sibi imputet, si non eliciat, &c.

8 Sacerdos incedebat per viam solus: audit clares Feminae cum vocantis; illa etiam cam viam faciebat, & repente doloribus partus supervenientibus, tantum reciperat a via. Pergit Sacerdos: orat illa, ut ei obstetricetur; alias cùm esset primus partus, forte & ipsam morituram, & Infantem absque baptismum decessum. Inspicit Sacerdos vicinorum locum distare, ultra quatuor millia, quod si illuc tendet ad vocandam aliquam feminam, que officio obstetricis fungetur, interim posse puerperari, & infantem non baptizatum perire. Quid faciat? Omnia mundâ munera, Castra mente, & pudicis oculis quod posset, efficere debet, non ita, ut potius obeset, quam prodeset; saltem feminam teneret, ut ea vires resumere, alia munia, quia ipsam rogarer, ab ipsa edocet peragere; & infantem in lucem edidit baptizare, si ei periculum imminenter, & abolitus melius est baptismum præstare, quam differe. Etenim hic casus extrema necessitas est Matri, & Proli; eaque preferenda est pudori, tum Matri, tum Sacerdotis; & præcipue cum necessitas illa efficeret extremam animam infantis, & vita ipsa laudabiliter exponit discrimina pro salute animæ proximi procuranda, & urget præterea obligatio succurrere proximo in extrema necessitate corporali versanti, qualis prædicta supponitur. Nam si vicinus esset locus, unde vocari posset Femina ad illud obstetricis officium, fanè Sacerdos deberet eam vocare, & ibi non assister, sed è longinquu expectare, an esset opus baptizare infantem, ut clamoribus vocaret ad præstantum.

9 Si infants partem capitis extrahat ex utero materno, & dubitet obstetrica an sit moriturus præsumat totus in lucem emititur, debet eum baptizare, ita ut aqua abluit non solum capillos, sed eam partem capitum, quae foras prodit. At si vivus nascatur, rebaptizandus erit sub conditione, quia juxta communem sententiam in superioribus libarum, cum ille infans nondum fuerit natus, nec renasci poterat aqua baptismi. Et saltu in dubio adeo prudenti, tutior pars est sequenda ut ille absque valido baptismo non remaneat.

3027 Sed in hoc (alt Clericatus cap. 126, n. 26.) exuberat arbitrium Episcopi, ita ut, sceluso scandalo, etiam puerum trium annorum possit confirmare absque peccato, & semper in dubio debet inclinare ad favorem prius petentis Sacramentum, ne ob varia rerum discrimina contingat ipsum mori absque gratia hujus Sacramenti, Jord. ibid. num. 46. 47. & 48. Coton. ubi supra num. 42. & quod in articulo mortis possunt statim confirmari, nedum adulti, sed etiam infantes, ac etiam perpetuo amentes.

3028 Imo conferri posse amentibus, ne preventur effectu gratia hujus Sacramenti, absolutè docent alii.

3029 Sufficiens debet esse in gratia, aut in ea posse in faltem per contritionem putatum. Idem dic de Ministerio conferente.

3030 Patruus, unus tantum esse debet, ex cap. Non plures, de consecr. dist. 4. & Trident. solum in baptismo concessit unum, & unum, cui accedit praxis. Clericatus cit. num. 30, v. à num. 3005. ad 3013.

3031 Effectus hujus Sacramenti sunt. 1. Augmentum gratiae habitualis. 2. Charactere, quo signatur ut miles intra militiam Christi ad fidem cum robore pugnandum, juxta illud S. Melchiadis, ex Tridentin. In baptismo regenerarum ad vitam, post baptismum confirmarum ad pugnam. 3. Est Cognitio spiritualis, de qua in Matt. v. num. 3004.

Scrus in 4, dist. 5, quest. 1. litt. C, dist. 7, qu. 1.

litt. A, B, D, E, F, quest. 4, litt. A, dist. 4, quest. 4.

quest. unic. litt. K, Maftius in Theol. Moral. dist. 17,

quest. 5. Joann. la Crux pag. 315. Leander de Sacram. tract. 3. Tambut. tom. 2, lib. 3. Butemb. lib. 6, cap. 2.

Clericatus cap. 116. Mendo.

APPENDIX XLII.

Aliqua de illius administratione, ac susceptione pro præxi.

1 Dicitur ministeri cum pluviali, stola, & baculo, Congregatio Ep. 19. Februarii 1585.

2 In die feriale potest ministeri, & à non jejuno.

Sylv. Q. vint. confirmatione quest. unic.

3 In Palatio Episcopi, seu loco honesto, potest.

Hering. lib. 3, de Confirm. cap. 6. §. 7. in fine.

4 Ne accedant ii, qui de aliena sunt Diocesi. Gavant. de verbo Confirm. num. 3.

5 Confirmans tamen non sibi subditos non incurrit culpam, neque ponam ex presumptione, quod placet Episcopo alieno. Henr. loc. cit. §. 6.

6 Minoribus septennio ne ministeretur, nisi aliud Episcopo videatur ex causa, Gavant. de verbo Confirmationis.

O 2 7 Mu-

Examen Confessariorum, Tom. I. Pars IV.

7 Muci, & surdi possunt confirmari. Barbosa loco fit, num. 20.

8 Adulti prius peccata confiteantur, & jejunio confirmantur, si mane ministratur: caput etiam mandent, Gavant, de verb. Confirmationis.

9 Stabunt adulti, ita ut pedem dexterum pedi compatrius dextro, quisque superponat. Gavant, de verbo Confirmationis.

10 Mates primò, tum foemine confitentur, Gavant, de verb. Confirmationis.

11 Murandum nomen in molis, si primum non congruit, Gavant, de verb. Confirmationis.

12 Confirmati frons abstergant à Sacerdote, tum à Clerico in Sacris laveretur. Gavant, de verbo Confirmationis.

13 Papirus christialis, si opus est, poterit iterum ponere super alium Confirmationem. Durand, in Ratione, lib. 6, cap. 84, num. 8.

14 Patrinus debet esse alius ab eo, qui fuit in Baptismo. D.D. apud Barbosa, alleg. cit. num. 51.

15 Non refert, an Patrinus sit major aetate, D.D. apud Barbo, num. 39, loco cii.

16 Describantur confirmari in Libro, Gavant, de verbo Confirmationis.

17 Episcopus exiens per villas, & oppida, ut Sacramentum Confirmationis ministret, à nemine est procurandus. Decimus refert Barbosa, alleg. cit. num. 10, opus docent Genueses in Manuali, Paf. cap. 335, num. 16, & Campanil. Rubr. 11, cap. 26, num. 105.

DE EUCHARISTIA

3032 F usus actum est in 3. tom. à num. 187, & hic à num. 2914.

CAPUT IV.

DE POENITENTIA,

3033 P Oenitentia Christiana dicitur secunda tabula post nausfragium, in ordine ad Baptismum, quia dicitur prima tabula ad inveniendam salutem post communem naufragium per peccatum originale. Penitentia vero est secunda tabula ad inveniendam salutem post naufragium particolare per peccatum mortale post Baptismum commissum.

3034 Est duplex; Virtus, & Sacramentum. Penitentia virtus, est virtus, qua dolemus de peccatis commissis, quatenus sunt offensa Dei. Scilicet ipsa contrito. Penitentia Sacramentum, est Sacramentum reconciliationis hominis cum Deo ex peccatis commissis post baptismum, virtute clavium, seu absolutionis sacramentum.

3035 Est Sacramentum necessarium necessitate medii, & precepti, ex Tridentin. fest. 14, cap. 2, ita ut quis postquam mortale committeret, salvari non posset, nisi per Sacramentum Penitentie in re, vel in voto, elicendo actum contritionis: vid. in pag. 5, Propos. 18, ab Alex. VIII. damn.

PARTES SACRAMENTI POENITENTIAE

3036 S unt materia, forma, & satisfatio: materia, & forma sunt partes essentiales; satisfatio integralis.

MATERIA

3037 E st duplex, remota, & proxima. Remota est de peccato; & est etiam duplex, necessaria, & sufficiens. Necessaria, est omne peccatum mortale post Baptismum commissum, non jam rite confessum, & abolitum. Sufficiens, est omne peccatum veniale, vel mortale, alias rite confessum, & abolitum v. n. 3048. Materia proxima, sunt tres actus penitentis: Cordis contritus, Oris confessio, & Operis satisfatio.

3038 Peccata dicuntur materia remota. 1. Quia sunt materia, supra quam cadit dolor, qui est materia proxima in ordine ad formam absolutionis, & Sacramentum. 2. Quia peccata sunt materia per formam absolutionis, & Sacramentum Penitentie removenda.

FOR.

3039 Peccata ante Baptismum commissa nec possunt, nec debent esse materia Sacramenti Penitentie; quia spectant ad forum Baptismi, ex Trident. fest. 14, cap. 1. Commisso vero in instanti Baptismi, sunt Sacramenti Penitentie materia; quia sunt peccata hominis baptizati.

3040 Peccata mortalia dubia, sive dubio positivo, sive negativo, de quo in num. 39, sunt necessario aperte in confessione, Volpi de Panitent. resol. 145, num. 3. Diana part. 3. tract. 4. resol. 207, quia alias quis se exponeret periculo peccandi, & etrandi circa integratem confessionis; & ex Trident. fest. 14, cap. 5, confita sunt peccata, quorum conscientiam habemus; de dubiis autem conscientiam dubiam habemus, adeoque ea confiteri debemus.

3041 Hinc 1. qui dubitat, an commiserit peccatum mortale, vel an commissum sit mortale, aut veniale, tenet illud confiteri. 2. Qui scit se peccare mortali, sed dubit, an illud confessus sit, tenetur confiteri, quia constat de peccato, & de obligatione confitendi, & subiungit est, an sit ei factum; v. n. 47.

3042 Secus est dicendum de iudicio probabili; qui namque probabiliter iudicat, se non peccare mortali, aut peccatum commissum jam confessum esse, non tenet illud confiteri, licet aliquam formidinem de opposito habeat; sed potest illi iudicio probabili prudenter acquiescere, iuxta dicta à num. 59.

3043 Qui dubitat, an fecerit peccatum antea confessum ut certum, non tenetur iterum confiteri, ut dubium, etiam si certò inveniat se non fecisse.

3044 Qui integrè confessus est peccatum, de quo dubitabat, an esset mortale, vel veniale, si potest inveniat esse mortale, non tenetur denud illud confiteri; quia jam integrè suum manifestavit peccatum, nec nova circumstantia explicanda occurrit. Nec est necessario ad confessionis valorem, quod penitens sciat determinatè, peccatum confessum esse mortale, ut etiam de Confessore dicuntis: v. inst. de casi, resol.

3045 Qui confessus est peccatum dubium, si potest repetit certò aut probabiliter illud commissum, tenetur iterum illud ut certum fateri, Diana part. 3. tract. 4. resol. 91, quia peccatum est explicandum, ut est in conscientia penitentis, dictum autem peccatum nunc est in conscientia penitentis ut certum, quo pacto non sicut subiectum clavium, sed ut dubium: v. n. 3312.

3046 Leander vero de Panitent. tract. 5. dispu. 5, quiesc. 27, tenet partem negativam; quia penitens teneat a tali peccato directe absolucionis sub conditione implicita: Si est peccatum.

3047 Qui recordatur se peccare mortali in generali, at non in specie, tenetur confiteri peccatum mortale in generi; quia est materia sufficiens, in modo necessaria pro absolutione. Quando postea ejus recordatur in specie, tenetur iterum in specie confiteri, quia tenetur confiteri speciem, & numerum peccatorum, quod non est factum in confessione priori.

3048 Ex his materiis necessaria, & sufficiens, de num. 3037, addi potest tercia materia remota, nempe materia necessaria, sed non sufficiens. Et sunt peccata mortalia dubia, que dicuntur materia necessaria, quae sunt necessaria aperienda; non sufficiens vero, quia sola sine additione materia certa non sufficiunt ad absolutionem absolutam.

3049 In casu aurem metaphysico, quod quis non haberet materiam certam præterit, quam adderet, tunc posset dari absolutionis conditionata; quia consultari saluti animæ penitentis, & simili vitatur interventio Sacramenti, ut in num. 3034.

3050 Qui mendacum in confessione dicit circa mortalita, peccat mortaliter; venialiter si circa venialia, aut circa ea, que confiteri non tenetur: v. idem, num. 2783.

3051 Unde qui scientes dubia confitetur pro certis, vel è contra, peccat mortaliter, nisi hoc faciat bona fide ut putans consultum, & securius se accusat, aut ita confitendum esse.

3052 Item tenet penitens Confessario interroganti fateri alienius peccati consuetudinem; quia Confessarius, cum exerceat munus Judicis, habet jus ad coquendam causam, & dispositionem penitentis ex circumstantiis, ad providendum: v. in pag. 4. Propos. 58, ab Innoc. XI. damn.

VI De Panitentia, Cap. IV.

FORMA

FORMA ABSOLUTIONIS.

3053 S unt verba absolutionis: verba ad valorem Sacramenti necessaria, & sufficiens, sunt, Absolvo te à peccatis tuis: quia est totius. Mendaciter. Absolvere, num. 6. Qui relinqueret: Ego, & in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti: extra casum necessitatis, peccaret mortaliter. Preces autem tam ante quam post dictam formam adjunctor, nec ad ipsius forme essentiam spectant, nec ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessitatis, ex Trident. fest. 19, cap. 3. v. num. 1026.

3054 Valida est (quanvis illicita) forma, si deatur aliis verbis, que tamen sensum non mutent formam ordinari, nec actuum judicij. Ut: Ego tibi remitto, vel condono peccata tua: Tibi à me remittuntur peccata tua: Nos absolvimus te à peccatis tuis: Si ly Nos, denotat dignitatem petitionis singularis absolutionis, puta si sit Prelatus, fucus, si denotet plures personas. Clericus cap. 123, num. 6. & 7. ex Scoti in 5. dist. 4. quest. 4. & Diana part. 11. tract. 6. resol. 13. v. idem. num. 2951. & num. 3114.

Non est valida, si profiteretur verbis deprecativis, ut Absolvo te Deus, Oro Deum, ut te absolvam. Clericus cit. num. 9. ex Scoti cit. Quia Sacramentum Panitentie est institutum per modum iudicij, ubi sententia non profiteretur deprecando, sed jubendo: Et Christus non dixit: Pro quorum peccatis oraveritis: sed, Quorum peccata dimiseritis, dimittentur.

3055 Absolutor extra casum necessitatis debet esse absolutus; cadere autem debet supra materiam certam & determinatam. Unde supra peccatum dubium non potest sine facielegio dari absolutorio determinata; non enim dat potest sententia certa pro delicto dubio. Tunc autem curate debet Confessarius, ut penitens addat aliquid peccatum certum, etiam de aliis confessis; & tunc det absolucionem absolutam, & certam. Quid si penitens sit tam sanctus, ut nullum certum habeat, vel potius tam rudit, ut nullum certum dare sciat, tunc sub conditione, saltu mente retenta absolvatur. Sicut illa materia dati non potest absolucionis facile: v. num. 3049.

Absolutor sub conditione de præterito, aut praeferti, v. gr. Si doles absolvitur, est valida, quia conditio supponit posita, & certa; sed imprudens, nisi in casu necessitatis, quo penitens non valeat signa certa doloris praebere. At non est valida sub conditione de futuro, quia effectus Sacramenti, nempe gratia, non potest manere susensus, & pendens a contingent, si penitens sit dispositus. Clericus cit. num. 10. ex Diana part. 11. tract. 4. resol. 18.

Neque dat potest ad reincidentiam; quia peccata non sunt mala peccata, ut censure, sed mala culpe; ideo scilicet remissio non redemptio: v. num. 38.

3056 Absolutor a centuris potest dari sub conditione de futuro, sed quadam reincidentiam. Et dari potest tam verbis, quam scriptis; inquit etiam in viis, si absolvens id faciat auctoritate ordinaria; minime si virtute Jubilai, aut Bullæ cruciæ; tunc namque non datur nisi penitentibus. Ita Clericus citat. num. 14.

P er illa verba, Absolvo te ab omni vinculo excommunicationis, &c. ab solvitur penitentis ab omnibus censuris, tam in confessione expressis quam ab illis, quorum non recordatur, aut non habet notitiam, in quantum facultas Confessarii se extendit, & dummodum penitentis habeat intentionem satisfaciendi, si tale sit onus: Clericus cit. num. 16. & 17.

Formam absolutionis à centuris in foto exteriori affert Clericus cap. 123, num. 15, ut sequitur.

Quod absolvens juret de parento mandatis Ecclesiæ, vel de exequenda penitentia sibi injuncta; quod dicantur preces à Rituali Romano præscripte cum levi flagellatione humeri nudati ipsius penitentis: quamvis aliquando he clementer possint omitti, & sufficiat dicere: Ego absolvitur te à vinculo excommunicationis, quam ob talen causam incurristi, & restituo te Sacramentis Ecclesiæ, & Communione fidelium. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Coton, ubi supra num. 38.

3057 Sufficit vero de tempore gehennæ, aut purgatori, quia cum sit mala peccata Dei, quæ scilicet infliguntur a Deo authore supernaturali ob peccata, cum timor & dolor est supernaturalis ex motivo supernaturali, ob rationes de num. 90. Et colligitur ex Trident. ibi relato, ubi dum dicit: Et quamvis sine Sacramento Panitentia per se ad justificationem perdere peccatorum negeat, tamen cum ad Dei gratiam in Sacramento Panitentia imperrandam disponit; non supponit

O 3 gratiam